

KUTSESTANDARD

Mootorsõidukijuhi õpetaja, tase 6

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Mootorsõidukijuhi õpetaja, tase 6	6

A-osa

KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus Mootorsõidukijuhi õpetaja loob eeldused ja tingimused teeliikluses kasutatava sõiduki juhile vajalike teoreetiliste teadmiste ja praktiliste oskuste kujunemiseks. Mootorsõidukijuhi õpetaja töötab iseseisvalt keerulistes ja ettearvamatutes olukordades, võtab vastutuse töö- või õppesituatsioonides. Ta vastutab üksikisikute ja rühmade kutsealase arengu juhtimise eest. Mootorsõidukijuhi õpetaja suunab teeliikluses kasutatava sõiduki juhiks õppija õppeprotsessi, vajalike teadmiste, oskuste, hoiakute ja vastutuse kujunemist ning valmistab teda ette elukestvaks õppeks. Mootorsõidukijuhi õpetaja tegutseb aktiivse ja efektiivse meeskonnaliikmena, õppides teistelt ning jagades omandatud teadmisi, oskusi ning kogemusi kolleegidega. Teeb koostööd kolleegidega individuaalse ja/või õppegrupi õppeplaani ja tunnikava arendamiseks ning õppija või õpirühma õpiprobleemide lahendamiseks. Mootorsõidukijuhi õpetaja on võimeline looma õppijaga usaldusliku suhte.
A.2 Tööosad A.2.1 Mootorsõidukijuhi teooriaõppe läbiviimine 1. Individuaalse ja/või õppegrupi õppeplaani ja tunnikava koostamine. 2. Õpperuumi õppetöös ettevalmistamine. 3. Õppematerjalide valimine ja koostamine. 4. Õppija ettevalmistamine õppetunniks. 5. Õppija iseseisva töö juhendamine ja nõustamine. 6. Õppetunni läbiviimine. 7. Õppetunni kokkuvõtte tegemine. 8. Õppija mootorsõidukijuhi kvalifikatsiooninõuetele vastavuse hindamine. A.2.2 Mootorsõidukijuhi praktilise õppe läbiviimine 1. Individuaalse ja/või õppegrupi õppeplaani ja tunnikava koostamine. 2. Õppesõiduki õppetöös ettevalmistamine. 3. Õppematerjalide valimine ja koostamine. 4. Õppija ettevalmistamine õppetunniks. 5. Õppija iseseisva töö juhendamine ja nõustamine. 6. Õppetunni läbiviimine. 7. Õppetunni kokkuvõtte tegemine. 8. Õppija mootorsõidukijuhi kvalifikatsiooninõuetele vastavuse hindamine.
Valitavad tööosad A.2.3 Mootorsõidukijuhi järelkoolituse läbiviimine 1. Õppija eneseregulatsioonioskuste suunamine. 2. Õppija konsulteerimise vajaduse hindamine. 3. Õppija enesehinnanguoskuste suunamine. 4. Õpitulemuste analüüs.

A.3 Töö keskkond ja eripära

Mootorsõidukijuhi õpetaja tööaeg on paindlik vastavalt töötaja ja tööandja vahel sõlmitud kokkuleppele. Töö toimub siseruumides, välitingimustes ning selleks otstarbeks kohaldatud sõidukis. Siseruumides kehtivad üldised õpperuumidele esitatavad tervisekaitsenõuded, välitingimustes töötades tuleb jälgida kehtivaid töötervishoiu ja -ohutuse nõudeid. Sõiduõppe eripäraks on liiklemisega kaasnevad riskid ja ohutegurid (nt müra, vibratsioon, heitgaasid jmt).

A.4 Töövahendid

Mootorsõidukijuhi õpetaja kasutab oma töös mitmesuguseid õppevahendeid: audiovisuaalseid õppevahendeid, simulaatoreid, trenaažööre, mudeleid, õppesõidukit jm.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Mootorsõidukijuhi õpetaja töös on olulised meeolekindlus, emotsionaalne intelligentsus, psüühiline tasakaalukus, pingetaluvus, otsustus- ja reageerimiskiirus. Tööks vajalikud iseloomujooned on enesedistsipliin, nõudlikkus, korrektsus ja täpsus.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Mootorsõidukijuhi õpetaja peab vastama kvalifikatsiooniraamistiku 6. tasemele esitatud nõuetele kutseseaduse tähenduses.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Mootorsõidukijuhi õpetaja ning liiklusteooria- ja sõiduõpetaja.

A.8 Regulatsioonid kutsealal tegutsemiseks

Töötamist mootorsõidukijuhi õpetajana reguleerib liikluseadus.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Mootorsõidukijuhi õpetaja kutse taotlemisel on nõutav kohustuslike kompetentside B.2.1, B.2.2 ja B.2.4 (läbiv kompetents) tõendamine. Lisaks on võimalik tõendada valitavat kompetentsi B.2.3.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Mootorsõidukijuhi teooriaõppe läbiviimine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: - koostab individuaalse ja/või õppegrupi õppeplaani ja tunnikava, juhindudes mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavast, seades õppetunni eesmärgid, valides eesmärgi saavutamist võimaldavad hindamis- ja õppemeetodid; - valmistab õpperuumi ette õppetööks, juhindudes õppeplaanist ja tunnikavast ning hinnates õppeklassi vastavust tervisekaitsenõuetele; - valib ja koostab teooriaõppe läbiviimiseks vajalikud õppematerjalid, juhindudes õppeplaanist ja tunnikavast; - valmistab õppija ette õppetunniks, teavitades õppijat õppe sisust, eesmärkidest ja oodatavatest õpitulemustest; - juhendab ja nõustab õppija iseseisvat tööd, kujundades tema iseseisvaid õpioskusi, toetades õppija arengut, suunates teda iseseisvale ja elukestvatele õppimisele; - viib läbi õppetunni, juhindudes õppeplaanist ja tunnikavast; - teeb koostöös õpperühmaga õppetunnist kokkuvõtte, hinnates õppetunnile seatud õpiväljundite saavutamist; - hindab õpiväljundite saavutamist ja vastavust mootorsõidukijuhi kvalifikatsiooninõuetele, juhindudes kooli õppekavast.	
B.2.2 Mootorsõidukijuhi praktilise õppe läbiviimine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad:	

1. koostab individuaalse ja/või õppegrupi õppeplaani ja tunnikava, juhindudes kooli õppekavast, selgitades välja õppija eelneva sõiduuskuse, seades õppesõidu tunni eesmärgid, valides eesmärgi saavutamist võimaldavad hindamis- ja õppemeetodid;
2. valmistab õppesõiduki ette õppetööks, juhindudes õppesõidukile ja mootorsõiduki tehnoseisundile esitatavatest nõuetest;
3. valib ja koostab praktilise õppe läbiviimiseks vajalikud õppematerjalid (nt liiklusskeemid, harjutusplatsi nõuetekohane ülesehitamine), juhindudes koostatud õppeplaani ja praktilises õppes esinevatest tüüpsituatsioonidest;
4. valmistab õppija ette õppesõidu tunniks, teavitades õppijat õppe sisust, eesmärkidest ja oodatavatest õpitulemustest ning hindamispõhimõtetest ja hinnates õppija valmisolekut õppesõidu tunniks;
5. juhendab ja nõustab õppija iseseisvat tööd, kujundades tema iseseisvaid õpioskusi, toetades õppija arengut, suunates teda iseseisvale ja elukestvale õppimisele;
6. viib läbi õppesõidu tunni, andes õppijale ülesandeid, juhendades nende täitmist, kujundades enesehindamiskursi, analüüsides ja tagasisidestades tegevust selliselt, et see motiveerib edasist arengut;
7. teeb koostöös õppijaga õppesõidu tunnist kokkuvõtte, analüüsib seda ning seab eesmärgid järgmiseks tunniks;
8. hindab õpiväljundite saavutamist ja vastavust mootorsõidukijuhi kvalifikatsiooninõuetele, juhindudes kooli õppekavast.

VALITAVAD KOMPETENTSID

Kutse taotlemisel on võimalik tõendada valitavat kompetentsi B.2.3.

B.2.3 Mootorsõidukijuhi järelkoolituse läbiviimine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. suunab õppijat välja selgitama ja läbi mõtlema järelkoolitusele sattumise asjaolusid ning arendama tõhusamaid eneseregulatsiooni strateegiaid; 2. tuginedes eelnevale liikluskäitumise analüüsile, vestlusele ja/või testidele selgitab välja riskeeriva käitumise põhjused ja vajadusel suunab õppija vastava erialaspetsialisti juurde konsultatsioonile; 3. arendab õppija enesehinnanguuskusi, luues selleks vajaliku õpikeskkonna ning kasutades õppijat aktiveerivaid õppemeetodeid; 4. standardiseeritud testi ja/või vestlusega selgitab välja õppija motivatsiooni käituda riske vältivalt, teisi liiklejaid arvestavalt ja keskkonda säästvalt.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.4 Mootorsõidukijuhi õpetaja, tase 6 kutset läbiv kompetents	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. koostab ja vormistab nõuetekohaselt õppetöös vajalikud ja seadusandlusega ettenähtud dokumendid; 2. tegutseb aktiivse ja efektiivse meeskonnaliikmena, õppides teistelt ning jagades omandatud teadmisi, oskusi ning kogemusi kolleegidega; 3. teeb koostööd kolleegidega individuaalse ja/või õppegrupi õppeplaani ja tunnikava arendamiseks ning õppija või õpirühma õpiprobleemide lahendamiseks; 4. valib olukorrale sobiva suhtlemistasandi ja -viisi; 5. kasutab õpetamisel valdkonna terminoloogiat, väljendades end selgelt, arusaadavalt ja veenvalt; 6. ennetab ja lahendab õppe läbiviimisel võimalikke probleeme; 7. loob õppimist ja õppija arengut toetava keskkonna, arvestades õppija või õppegrupi eripära; 8. arvestab multikultuurilise õpikeskkonna eripäraga; 9. kujundab õppijas teisi liiklejaid arvestavaks, ohutuks ja keskkonda säästvaks liikluskäitumiseks vajalikke kompetentse; 10. analüüsib oma tegevust, seab arengueesmärgid ja täiendab oma kutse- ja erialast kompetentsust; 11. kasutab õppetöö keelt tasemel B2 (vt lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused); 12. kasutab oma töös digioskuste osaoskusi Info haldamine, Suhtlemine digikeskkondades, Sisuloome ja Turvalisus (vt lisa 2 Digioskused). Hindamismeetod(id):	

Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	21-28042021-03/3k
2. Kutsestandardi koostajad	Heli Ainjärv, TLÜ Haapsalu Kolledž Peeter Johannson, Tallinna Linnatranspordi AS Toivo Kangur, Maanteeamet Malle Kiisma, Liikluskoolitajate Liit, Testudo Autokool Jaan Kleemann, Eesti Autokoolide Liit, LRK Autokoolitus Sven Kreek, Tallinna Tehnikakõrgkool Priit Lilleorg, TLÜ Haapsalu Kolledž Enn Poola, Liikluskoolitajate Liit Enn Saard, Eesti Autokoolide Liit, Aide Autokool Toivo Õnneleid, Õnneleid Liikluskool OÜ
3. Kutsestandardi kinnitaja	Hariduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	27
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	28.04.2021
6. Kutsestandard kehtib kuni	27.09.2026
7. Kutsestandardi versiooni number	3
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	5165 Sõiduõpetajad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	6
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Driving Instructor, EstQF Level 6
Soome keeles	Liikenneopettaja
Vene keeles	Инструктор по обучению водителей моторно-транспортных средств
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Digioskused	